

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОБОЧА ПРОЕКТНА ГРУПА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ "МЕДИЦИНА"

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ІНОЗЕМНИХ ОСВІТНІХ
ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ З МЕДИЦИНИ
(аналітичний звіт)

*Автори: професор кафедри сімейної медицини, д.мед.н. Атаман Ю.О.,
професор кафедри анатомії людини Погорєлов М.В., доцент кафедри
педіатрії Петрашенко В.О., асистент кафедри патологічної анатомії
Сікора В.В.*

***Затверджено на методичному семінарі випускової кафедри сімейної
медицини з курсом дерматовенерології, проведеному за участі
представників органів місцевої влади, роботодавців, випускників минулих
років та аспірантів, протокол №4 від 24.06.2020***

ВСТУП: Сучасні тенденції з інтеграції України до світового освітнього простору, зростання вимог до якості освітніх послуг та академічної доброчесності, необхідність взаємовизнання дипломів фахівців на загальноєвропейському рівні, забезпечення мобільності студентів та професорсько-викладацького складу актуалізують потребу пошуку нових підходів до розробки змісту освітніх програм підготовки фахівців. У цьому контексті важливим є досвід вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти з використання компетентнісного підходу до розробки освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії. Особливого значення проблема набуває в медичній сфері з огляду на активний розвиток цієї сфери, численну кількість методичної та наукової літератури, переважна більшість якої опублікована англійською мовою, необхідність опановувати професійні навички безпосередньо беручи участь в лікувальному процесі, складність проведення експериментальної роботи з людьми та численну кількість інших біоетичних аспектів. Зважаючи на вищезазначене досвід розроблених вітчизняних та зарубіжних освітніх програм має обов'язково враховуватися при розробці освітніх програм підготовки докторів філософії, особливо зважаючи на те, що підготовка за цим напрямом лише розпочинається і відсутні навіть проекти державних стандартів в галузі охорони здоров'я.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ. Проаналізовані 9 вітчизняних освітніх програм підготовки докторів філософії та 44 зарубіжні. Аналізувалися освітні програми країн Європейського союзу (35), Сполучених штатів Америки (4), Канади (2),

Австралії (1), Японії (1), Мексики (1). Аналітичний пошук мав наступні складнощі: 1) вебприсутність лише окремих компонентів освітніх програм (вітчизняні та зарубіжні ЗВО); 2) відсутність уніфікованого критерію побудови освітніх програм, програм дисциплін, навчальних планів та силабусів (зарубіжні ЗВО); 3) відсутність освітніх програм, які б пройшли процедури акредитації та могли би бути використаними у якості прикладу (вітчизняні ЗВО); 4) відсутність даних про час перегляду програми, її актуальність, неможливість перевірити достовірність вебресурсу (зарубіжні ЗВО); 5) неможливість здійснити візити авторів аналітичного звіту до більшості зарубіжних ЗВО. Тому, поряд з пошуком за вебресурсами використовувалася інформація, отримана від викладачів, які мали на меті збір інформації про освітні програми підготовки докторів філософії під час візитів за програмами співробітництва.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ. Під час формування цілей та програмних результатів навчання освітньо-наукової програми було враховано досвід університетів-лідерів України та закордонних ЗВО, що мають аналогічні освітні програми. За результатами пошуку було прийнято рішення про наступне: 1) досвід Чорноморського національного університету імені Петра Могили використати при розробці освітньої компетентності щодо забезпечення вміння працювати з фахівцями з різних галузей в рамках міждисциплінарних наукових досліджень та педагогічної діяльності, проявляючи лідерство та застосовуючи методи ефективної роботи в команді та стосовно планування досліджень, зокрема врахувати важливість планування наукових досліджень, вміння працювати в команді, проявляючи при цьому лідерські якості. 2) досвід Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, який є лідером західного регіону серед профільних ЗВО України щодо наукометрії (наукометричні та бібліографічні показники вчених, індекс Гірша, тощо) слід врахувати при формуванні програмного результату навчання: вміння самостійно визначати завдання професійного та особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати і здійснювати підвищення рівня кваліфікації в освітньому компоненті " Біоетичні засади медичних досліджень в сучасному науковому просторі", проте суттєвою відмінністю освітньо-наукової програми в Сумському державному університеті має бути акцентування уваги на вмінні самостійно визначати завдання професійного та особистісного розвитку, усвідомлено планувати не тільки наукові дослідження, і інші, в тому числі, освітні та інноваційні проекти, підвищення рівня власної кваліфікації. Аналіз споріднених програм закордонних закладів вищої освіти дає можливість врахувати міжнародний досвід при розробці наступних освітніх компонентів:

"Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів" в частині провадження попередньої поетапної аналітики при розробці наукових проєктів (враховано досвід університету Аристотеля, Греція, партнер за проєктом Темпус ePBLnet, візит заст. директора медичного інституту з навчальної роботи Лободи А.М.); "Біоетичні засади медичних досліджень в сучасному науковому просторі" - врахування сучасних біоетичних стандартів в наукових дослідженнях (використано досвід Варшавського медичного університету (Польща), а також досвід Токійського університету медицини та стоматології (Японія) в аспекті застосовування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності (має враховуватися при формуванні програмного результату навчання в аспекті застосовування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, використання системного та прикладного програмного забезпечення, новітніх практик використання інформаційних систем та комунікації в охороні здоров'я), Віденського медичного університету (Австрія), стосовно перевірки дисертаційних робіт на плагіат.

ВИСНОВОК: Досвід зазначених закладів вищої освіти має обов'язково бути врахованим при складанні освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 222 Медицина під час формулювання цілей та програмних результатів навчання.

Керівник робочої
проектної групи

Атаман Ю.О.

Секретар

Сікора В.В.